N°. 181. 1856.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefportan.

VRIJDAG 1 AUGUSTUS.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 28sten Julij 1856, n°. 72, is benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Oirschot *F. H. Goossens*, secretaris en ontvanger der gemeente Oostel-, Westel- en Middel-Beers.

Bij Zr. Ms. besluit van den 27sten Julij 1856, n°. 79, worden, met ingang van den eersten dezer maand, benoemd tot officieren van gezondheid der 3de klasse bij de Koninklijke Nederlandsche zeemagt, de kweekelingen bij 's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen:
J. B. Coomans de Ruijter;
J. J. B. Vermijne;
H. L. Reeder;
G. Luchtmans;
H. van Stockum;
J. Idsinga;
G. A. M. van Ewijk;
H. D. Roskes;
W. Littel;
jhr. *M. C. F. J. de Rotte* en
L. P. Vlaanderen.

Zijne Majesteit heeft bij besluiten van den 25sten Julij 1856, n°. 75 en 76, goedgevonden, te benoemen:

bij de Koninklijke Academie voor de Zee- en Landmagt:

tot lector der 2de klasse in de wis- en natuurkunde, den heer dr. *L. A. J. Burgersdijk*, leeraar der 1ste klasse in de wis- en natuurkunde bij die inrigting;

tot lector der 2de klasse in de taal- en letterkunde, den heer dr. *M. P. Lindo*, leeraar der 1ste klasse in de taal- en letterkunde bij die inrigting;

bij het wapen der infanterie:

bij het 1ste regement, tot kapitein van de 3de klasse den 1sten luitenant *W. von Wrangel*, van het regement grenadiers en jagers;

bij het 6de regement, tot 1sten luitenant den 2den luitenant *K. F. A. van Emde*, van het corps;

bij het 8ste regement, tot majoor den kapitein der 1ste klasse *C. N. Peperkamp*, van het 1ste regement van het wapen;

tot 1sten luitenant, den 2den luitenant *J. F. Muller*, van het corps.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN.

Den 30sten Julij zijn aan het Departement van Buitenlandsche Zaken uitgewisseld de acten van bekrachtiging op de overeenkomsten den 27sten Mei jl. met het Koningrijk Hannover gesloten: 1°. tot wering van den sluikhandel op de grenzen der beide Rijken; 2°. tot regeling der voorwaarden, van toelating van Hannoversche consulaire agenten in de voornaamste havens der Nederlandsche kolonien.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 31sten Julij* 1856.

Wij hebben de *Javasche Couranten* van 14 Mei tot 11 Junij jl. loopende, ontvangen.

Blijkens dezelve waren door den Gouverneur-Generaal de volgende beschikkingen genomen:

(*Javasche Courant van den 14den Mei.*)

bij het civiel departement:

magtiging verleend tot het uitreiken aan den eervol ontslagen officier van gezondheid der 2de klasse van het Oost-Indisch leger C. A. L. Pecqueur eener acte van toelating tot de uitoefening der genees- en heelkundige practijk in de residentie Soerakarta;

(*Javasche Courant van den 17den Mei.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot vendumeester in de residentie Menado, de secretaris dier residentie M. J. Martens;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de 1ste luitenant der genie H. H. Borel;

(*Javasche Courant van den 21sten Mei.*)

bij het civiel departement:

ontheven, op zijn verzoek, eervol, van de verdere vervulling zijner betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de commies, belast met de administratie van 's lands kas op Timor T. R. J. M. Huijsers;

benoemd, tot resident van Djokjokarta, de resident van Bagelen D. A. Buijn;

tot inspecteur der cultures in de 3de afdeeling op Java, de ambtenaar op wachtgeld C. Castens, laatst adjunct-hoofdinspecteur van financien;

tot secretaris bij de weeskamer te Batavia, de hoofdcommies ter algemeene secretarie H. J. C. van Swieten;

tot commies op het bureau van den adsistent-resident van Sumenap (Soerabaija), de klerk bij de directie van financien J. C. F. Perié;

goedgekeurd, dat door den directeur der cultures zijn overgeplaatst:

uit de adsistent-residentie Patjitan naar de residentie Rembang, de controleur der 3de klasse F. H. Boers;

uit de residentie Kadoe naar de residentie der Preanger regentschappen de controleur der 3de klasse W. F. Hoogeveen;

bij het militair departement:

bevorderd, bij de militaire administratie: tot betaalmeester der 1ste klasse, de adjunct-intendant L. J. Prins;

tot betaalmeester der 2de klasse, de adspirant-betaalmeester A. J. van der Schalk;

goedgekeurd, dat de onlangs uit Nederland aangekomen officier van gezondheid der 3de klasse J. J. W. E. van Riemsdijk naar Soerabaija is gedirigeerd;

(*Javasche Courant van den 24sten Mei.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot lid der sub-commissie van onderwijs te Rembang, A. A. T. Mounier, predikant voor de dienst in Nederlandsch Indie, tijdelijk belast met de waarneming der dienst van predikant bij de Protestantsche gemeente te Rembang en Japara;

verleend een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Banka A. M. Bousquet en aan den controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures L. H. van der Ven;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der artillerie A. W. van Haeften;

(*Javasche Courant van den 28sten Mei.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de klerk bij den pakhuismeester, tevens zoutverkooppakhuismeester en venduschrijver te Ternate, A. G. Pietersz;

benoemd, tot derden commies bij de algemeene rekenkamer, de klerk bij dat collegie J. H. Stoltman;

bij het militair departement:

ontslagen, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de majoor der infanterie L. J. M. Smets;

op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de architect der genie derde klasse B. Haekert;

bevorderd, tot eersten luitenant-kommandant der dragonder-lijfwacht van Z. H. den Sultan van Djokdjokarta, de tweede luitenant-kommandant van dat corps A. C. E. Ellinckhuijsen;

goedgekeurd dat door het militair departement zijn geplaatst, bij de infanterie, bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant W. J. Havenga;

bij het 11de bataillon, de tweede luitenants W. Godin en J. H. C. Godin; allen onlangs uit Nederland aangekomen;

zijn overgeplaatst: bij de militaire administratie, de betaalmeester eerste klasse G. Bennink, als onderintendant tweede klasse;

de adspirant-betaalmeesters J. Mulder en jhr. J. C. von Schmidt auf Altenstadt, als adspirant-intendanten;

bij de infanterie, bij het 4de bataillon (Willem I), de kapitein J. H. F. von Stietz, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling (Banjermassing);

bij het 5de bataillon (Samarang), de kapitein J. W. C. Kern, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling (Fort Erfprins);

bij het 12de bataillon, de kapitein J. P. Gozenson, van het 7de bataillon;

bij het 13de bataillon, de 2de luitenant R. F. van Rhijn, van het 7de bataillon;

bij het 14de bataillon, de 2de luitenant J. F. de Ranitz, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling (Fort Erfprins);

bij het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling (Cheribon), de kapitein F. M. S. van Zuijlen, van het 11de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling, de 1ste luitenant P. F. L. von Hombracht, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust;

bij het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling (Bandjermassing), de kapitein H. A. Terwijtelen, van het 4de bataillon;

(*Javasche Courant van den 31sten Mei.*)

bij het civiel departement:

gesteld ter beschikking van den algemeenen secretaris, J. W. C. Diepenheim, gewezen referendaris bij het Ministerie van Kolonien, bij Koninklijk besluit van den 5den December 1855, n°. 35, met verzeke-

ring van het behoud van den rang en titel van referendaris, benoemd tot Oost-Indisch ambtenaar;

bij de algemeene secretarie, bevorderd: tot hoofdcommies, de 1ste commies A. J. B. Wattendorff;

tot 1sten commies, de 2de commies R. L. Brouwer;

tot 2de commiesen, de 3de commiesen F. C. A. Jeekel en C. Becker;

bij den raad van justitie te Padang: ontslagen, wegens vertrek, eervol, als lid, de heer W. M. van den Ham, en

benoemd, tot lid, de heer C. Vemer, onderintendant der 1ste klasse;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den pakhuismeester te Besoekie J. Hempenius;

overgeplaatst, uit de afdeeling Toeban naar de afdeeling Blora (residentie Rembang), de controleur der 2de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, W. H. van der Hell.

Op den 23sten Mei 1856 heeft de onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerde notaris te Batavia J. J. Mijnssen zijne betrekking weder aanvaard; zijnde dien ten gevolge A. F. Lens, die gedurende de afwezendheid van genoemden notaris met de waarneming van zijn ambt is belast geweest, als tijdelijk waarnemend notaris afgetreden.

bij het militair departement:

benoemd, tot kommandant der veld- en bergbatterijen op Java, de majoor der artillerie J. C. C. Henckel;

bevorderd, bij de directie der genie: tot teekenaar der 1ste klasse (militair ambtenaar 2de klasse), de 2de teekenaar K. Wilsen, onder bepaling dat hij in zijnen tegenwoordigen werkkring bij de Cheribonsche opname zal werkzaam blijven;

tot teekenaar der 2de klasse (militair ambtenaar 2de klasse), de 3de teekenaar G. P. F. Cronenberg;

ontslagen, eervol, uit de betrekking van magazijnmeester van het militair kleedingmagazijn te Weltevreden, de gepensioneerde kapitein der infanterie J. G. de Lassasie;

(*Javasche Courant van den 4den Junij.*)

bij het civiel departement:

gesteld, ter beschikking van den directeur der posterijen te Batavia, speciaal om te worden belast met de in-ontvangst-name, de afgifte en het overbrengen van de brievenmalen tusschen Batavia en Singapore met de tusschen die plaatsen varende stoomschepen, J. J. E. Quant, gewezen klerk op het bureau van den adsistent-resident van het Zuider- en Oosterkwartier der Bataviasche Ommelanden, thans op wachtgeld;

bij het militair departement:

bevorderd, bij het wapen der artillerie, tot kapitein bij het personeel, de 1ste luitenant-adjudant van het wapen J. Niemantsverdriet;

ontslagen, eervol, de majoor der artillerie J. F. S. Brunsveld van Hulten, van de betrekking waarin hij laatstelijk is werkzaam geweest, krachtens de beschikking van den Minister van Kolonien van 7 Februarij 1856, lit. *C*, n°. 4, waarbij hem de bestemming is aangewezen om den benoemden Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, Chs. F. Pahud, op zijne reis derwaarts te vergezellen; zijnde hij dien ten gevolge weder ter beschikking gesteld van het militair departement;

(*Javasche Courant van den 11den Junij.*)

bij het civiel departement:

benoemd: tot algemeenen secretaris, de directeur der middelen en domeinen W. J. van de Graaff;

tot directeur der middelen en domeinen, de 1ste adjunct-secretaris van het gouvernement E. de Waal;

tot resident van Bagelen, de resident van Kadoe D. F. Schaap;

tot resident van Banka, de resident van Timor jhr. Th. van Capellen;

tot secretaris der residentie Palembang, de commies-kashouder te Salatiga J. D. H. Knijp;

tot president van de weeskamer te Amboina (Moluksche eilanden), de 1ste commies ter gouvernements-secretarie, tevens postmeester te Amboina, G. C. D. Neumann:

verleend, een verlof naar Nederland, voor den tijd van *één* jaar, aan den commies op het bureau van inlandsche zaken, tevens secretaris der wees- en boedelkamer te Macassar, N. Altheer;

magtiging verleend tot het uitreiken aan den eervol ontslagen apotheker der 2de klasse A. Bierwirth eener acte van toelating tot de uitoefening der artsenijmengkundige practijk te Batavia;

bij het militair departement:

benoemd, tot adjoint bij den generalen staf, de 1ste luitenant-adjudant van den kommandant der drie bataillons te Willem I, W. N. Verlegh.

Men leest voorts in die Couranten de volgende berigten:

Batavia. — In den morgen van den 20sten dezer, omstreeks 11 ure, arriveerde ter reede alhier Zijner Majesteits stoomschip *Amsterdam*, komende van Singapore, en aan boord hebbende Zijne Excellentie den nieuw benoemden Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, den heer Chs. F. Pahud, met familie en gevolg.

Zijne Excellentie bevindt zich in goeden welstand en zal in den morgen van den 21sten dezer, overeenkomstig het vastgestelde programma, debarqueren.

Batavia. — Op 22 Mei jl., 's morgens 10 ure, heeft in eene daartoe belegde vergadering van den Raad van Nederlandsch Indie, de plegtige overgave van het bestuur over Nederlandsch Indie, door Zijne Excellentie den heer mr. A. J. Duijmaer van Twist aan Zijne Excellentie den benoemden Gouverneur-Generaal, den heer Chs. F. Pahud, in het paleis op Weltevreden plaats gehad.

Na den afloop dier plegtigheid is Zijne Excellentie de heer mr. A. J. Duijmaer van Twist naar het hôtel te Rijswijk teruggekeerd, en heeft Zijne Excellentie de opgetreden Gouverneur-Generaal, in eene algemeene audientie, de gelukwenschen ontvangen van de leden der regterlijke magt, de officieren van de land- en zeemagt, de hoofden der departementen van algemeen bestuur, de algemeene rekenkamer, het plaatselijk bestuur, de geestelijkheid en den handelsstand.

Des avonds was er groote receptie aan het hôtel te Rijswijk.

Batavia. — Op Zaturdag den 24sten dezer heeft de afgetreden Gouverneur-Generaal, de heer mr. A. J. Duijmaer van Twist, na een vijfjarig verblijf in deze gewesten, de reis naar het vaderland aanvaard.

Hoezeer, op verlangen van den heer Duijmaer van Twist, dit vertrek zonder ceremonieel heeft plaats gehad, bevonden zich niettemin reeds vroeg in den morgen eene aanzienlijke schare hoogere en lagere ambtenaren en officieren, zoomede eenige leden van den handelsstand en andere ingezetenen, aan de inschepingsplaats, om den afgetreden landvoogd een laatst vaarwel te brengen.

Omstreeks zeven ure kwam de heer Duijmaer van Twist met deszelfs echtgenoot, vergezeld door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal Chs. F. Pahud, aldaar aan en begaf zich, na van Zijne Excellentie en de aanwezige personen afscheid te hebben genomen, naar het tot de reis bestemde Nederlandsche schip *Rotterdam*, werwaarts de afgetreden landvoogd werd begeleid en gevolgd door eenige hoofdambtenaren, hoofdofficieren en ingezetenen.

Ten 9 ure verliet de *Rotterdam* de reede, vergezeld van Zr. Ms. stoomschip *Amsterdam*, hetwelk bestemd was om dien bodem tot buiten Straat Sunda uit te slepen.

Onze beste wenschen vergezellen den man, die door zijne belangstelling en ijver voor het welzijn dezer gewesten de hoogachting van alle weldenkenden heeft verworven.

(*Javasche Courant van den 17den Mei.*)

Celebes en onderhoorigheden. — De berigten over de maand April jl. behelzen de volgende bijzonderheden:

In de noorder-districten waren door de gevallen regens in het laatst van Maart eenige schaden aan de bruggen veroorzaakt. Het padiegewas in die afdeeling beloofde eenen goeden oogst.

Volgens berigt van eene van Marégé teruggekomen prauw-paduakang, had in het laatst van Januarij jl. op de kust van Marégé, ter hoogte van de baai Demba Sapora, een zware orkaan gewoed, waardoor verscheidene tripangvaarders van Macassar waren verongelukt. Een gedeelte der bemanning van twee bij die gelegenheid verongelukte paduakangs was door deze praauw opgenomen. Vier andere paduakangs waren geheel verongelukt en van nog twee dier vaartuigen vermoedde men dat zij hetzelfde lot zouden hebben ondergaan.

Moluksche eilanden. — Ontvangene berigten uit de Molukko's stellen ons in staat de navolgende verrigting van het daar gestationeerde Zr. Ms. stoomschip *Vesuvius* mede te deelen. Gemeld stoomschip, onder bevel van den luitenant-ter-zee der 1ste klasse O. A. Uhlenbeck, verliet op den 31sten Maart jl. de reede van Amboina, aan boord hebbende den gouverneur der Moluksche eilanden, den steven wendende naar Ternate, ter reede waarvan men in den avond van den 2den April ankerde.

Na afloop der werkzaamheden van genoemden gouverneur en na het embarqueren van twee Ternataansche prinsen, benevens twee rijksgrooten en gevolg, werd den 5den daaraanvolgende die plaats verlaten en naar de baai van Bangaai gestoomd.

Voor men deze baai binnenliep en wel in den vroegen morgen van den 7den April, mogt het der *Vesuvius* evenwel gelukken den zeeroovers afbreuk te doen.

In de nabijheid der kust van het eiland Peling zijnde, en de straat tusschen dit eiland en Bangaai open hebbende, ontdekte men onder den wal eene praauw, die met kracht van riemen Peling trachtte te bereiken.

Onmiddelijk werd met volle kracht naar dezelve toegestoomd, en een los schot door de *Vesuvius* gedaan was voldoende om de praauw geene pogingen tot ontvlugten meer te doen aanwenden, zich alleenlijk benedenwinds houdende en naar den wal latende afdrijven.

Aan den last om op zijde te komen geen gevolg gegeven wordende, was men genoodzaakt de praauw met de *Vesuvius* langs zijde te brengen, aan te klampen en zich van dezelve meester te maken, zijnde intusschen voor een rooversvaartuig herkend geworden.

Eerst toen ontdekte men dat, hoe onbelangrijk het vaartuig zich ook vertoonde, hetzelve een groot aantal menschen onder atappen daken verscholen hield.

De praauw alsnu op zijde liggende, werd de bemanning opgejaagd, en kwamen er achtereenvolgens zestien menschen over, die allen ongewapend waren.

Dezen misleid door het gering aantal volk dat hen omringde, bevindende zich eenige met sabels gewapende mariniers, die hen bij het overkomen hadden onderzocht, met eenige matrozen, om hen in de boeijen te sluiten op het dek, terwijl het overige gedeelte der equipage bezig was met schaften, maakten zich, op het punt van in de boeijen gesloten te worden, met het geschreeuw van *amok*, van de boeistangen en van eenige in de batterij gereed liggende handspaken meester en vielen, zich van deze werktuigen als wapenen bedienende, op eene geweldige wijze de onzen aan.

Van alle kanten sprong de wakkere bemanning van den stoomer *Vesuvius* op dit geweld toe, een ieder zich van zijn mes of het spoedigst te verkrijgen wapen bedienende, waardoor een kort en bloedig gevecht op het dek ontstond, waarbij de meesten der roovers gekwetst werden, en een hunner den volgenden dag aan de bekomene wonden bezweek.

Niettegenstaande de woede waarmede de roovers vochten, werd slechts een onzer matrozen ligtelijk gewond, terwijl de heer gouverneur Goldman gelukkiglijk een hem toegebragten slag met eene handspaak ontweek en de kommandant er in slaagde een der woestelingen, die hem aanviel, op den grond te werpen.

Nader bleek dat deze praauw een deel uitmaakte van de rooversvloot van Solok, en werd dezelve, nadat alles wat zich daarin bevond aan boord van de *Vesuvius* was gebragt, als hinderlijk voor de verrigtingen van dien stoomer, door brand vernield.

De op hen behaalde buit is, alhoewel van weinig waarde, toch belangrijk; daaronder bevinden zich eenige wapenen en eene rooversvlag.

De door de roovers prijs gemaakte koopmansgoederen waren meest alle door zeewater beschadigd.

Na afloop dezer handelingen, zette de *Vesuvius* hare reize naar Bengaai, Sahita en de Tomoriebogt voort, zonder verder iets van roovers te ontmoeten, en ware het niet dat eene speciale commissie, waartoe deze stoomer gebezigd werd, den kommandant noodzaakte de kusten van Xulla- en Bangaai-archipel te verlaten, zoude hoogst waarschijnlijk een gevoelige slag aan de zeerooverijen in die wateren zijn toegebragt.

Den 15den April te Amboina terugkeerende, werden de gevangenen aan den burgerlijken regter aldaar overgeleverd, zijnde het intusschen gebleken, dat drie der opvarenden, die geen deel aan het gevecht hadden genomen, door de roovers gemaakte slaven en eerst kort geleden door hen gevangen genomen waren, hebbende volgens hun voorgeven behoord tot eene handelspraauw, wier bemanning door de roovers deerlijk mishandeld was en waarvan er verscheidenen vermoord zouden zijn.

Batavia. — Vermeldden wij in ons n°. 88 [zie *Staats-courant* n°. 155] dat het Zr. Ms. stoomschip *Amsterdam* bij het leveren van den slag tegen de zeeroovers in de maanden Maart en April jl. op de N.-O. kust van Celebes niet had mogen gelukken al deze onmenschen in handen te krijgen, en zij, door naar den wal te zwemmen, in het gebergte waren

gevlugt, thans kunnen wij, nadere tijdingen ontvangen hebbende, het navolgende als een vervolg op die mededeeling berigten.

De resident van Menado, in wetenschap gesteld zijnde met het vermoedelijk getal en de plaats waar de roovers in het gebergte waren gevlugt, stelde onverwijld pogingen in het werk hen meester te worden, welke pogingen met een zeer gunstigen uitslag zijn bekroond geworden.

De roovers zich in een staat van verdediging op eenen berg nabij kaap Koffijn gesteld hebbende, werden zij daar door een groot gedeelte der bevolking en de burgerwacht van Menado en Kema aangevallen, met dat gevolg, dat over de 100 roovers zijn gesneuveld, 20 gevangen gemaakt en 30 der door hen geroofde menschen uit slavernij verlost.

De nog overgeblevene roovers, ongeveer 60 in getal, hielden zich meer landwaarts in het gebergte op. Eenige kruisbooten en gewapende korra-korra's waren belast de kust te bewaken, om de zich nog binnen 's lands ophoudende roovers te beletten naar het eiland Bangka over te steken.

Later kreeg het in die wateren gestationeerde Zr. Ms. stoomschip *Samarang* het berigt dat Likoepang door de zich nog aan den wal bevindende zeeroovers werd bedreigd.

Zekerheidshalve vertrok het stoomschip dadelijk derwaarts; doch daar komende, vernam men dat de roovers, die van honger veel te lijden hadden, zich verspreid hadden, en dat er voor die plaats geen gevaar bestond.

De *Samarang* zoude aldaar eenigen tijd verblijven, in de hoop van de praauwen, welke volgens ingewonnen berigten, van Sooloo vertrokken zouden zijn en welligt Bangka zullen aandoen, daar te ontmoeten.

Menado. — Volgens de laatst ontvangen berigten van Menado werd aldaar in het laatst van April jl. de tijding aangebragt, dat in het begin van Maart te voren op het eiland Groot Sangir eene allerhevigste uitbarsting van den vuurberg heeft plaats gehad, ten gevolge waarvan verscheidene negorijen, hoofdzakelijk van het landschap Taboekan, geheel verwoest zijn en een getal van circa 4000 menschen den dood zou gevonden hebben.

Ook in het jaar 1711 werd door den Sangirschen vuurberg eene vreesselijke verwoesting aangerigt, die later nog door verscheidene uitbarstingen werd gevolgd.

Zoodra daartoe gelegenheid zou bestaan, was de resident van Menado voornemens zich naar de plaats van het ongeluk te begeven. Intusschen zou het bestuur aan de geteisterde bewoners van het eiland zooveel mogelijk bijstand doen toekomen.

Ternate. — Volgens hier ingekomen berigten stond het rijstgewas in de districten Sahoe, Galela en Tobelo, op Almaheira, vrij gunstig en beloofde eenen goeden oogst.

In den avond van den 7den Maart jl., omstreeks 11½ ure, werd hier eene ligte aardbeving gevoeld.

Den 7den Maart werd het berigt ontvangen, dat de zeeroovers twee menschen van het eiland Makian gewond en zes geroofd hadden, zoomede nog drie op zee zijnde praauwen, waarvan het getal opvarenden niet bekend was. Ook de brievenpraauw van Batjan was tusschen Makian en Kajoa, volgens opgave, door zes rooverspraauwen nagezet, doch niet ingehaald kunnen worden. Dadelijk zijn op dit berigt twee gewapende korra-korra's op de zeeroovers uitgezonden.

(*Javasche Courant van den 28sten Mei.*)

Djokdjokarta. — In den morgen van den 6den Mei jl., is alhier overleden jhr. mr. W. C. E. de Geer, resident van Djokdjokarta; het stoffelijk overschot is den volgenden morgen met de meeste plegtigheid ter aarde besteld. De lijkstaatsie werd vergezeld door Z. H. den Sultan van Djokjokarta, den pangeran adhipati Pakoe Alam, al de prinsen van het hof en de Europesche ingezetenen der residentie.

Rembang. — Onder dagteekening van den 20sten dezer wordt van Rembang medegedeeld, dat zekere inlander Nojo Sentiko, van Sedan, die zich in den laatsten tijd veel met bidden had bezig gehouden, een paar dagen te voren door den wedhono dier plaats opgeroepen zijnde, geweigerd had aan die oproeping te voldoen, en dat, toen dezelve herhaald werd, hij de zendelingen van den wedhono door een twintigtal gewapende inlanders op de vlugt had doen drijven.

De wedhono had zich daarop in persoon derwaarts begeven, ten einde zich van Nojo Sentiko te verzekeren. Deze was echter met een dertigtal volgelingen op de vlugt gegaan, met het doel om te trachten de bosschen van Djepon, onder Blora, te bereiken.

Door den wedhono steeds vervolgd, hield hij onder weg stand en kwam het tusschen beiden tot een treffen, waarbij de wedhono door een geweerschot het leven verloor en nog drie inlanders, waaronder een zijner oppassers, gewond werden. Daarna staken zij eenige woningen in de dessa Merak en eene tabakschuur van den ondernemer de Voogd in brand en vervolgden hunnen weg naar de grenzen van Blora. Ten gevolge van de aan den regent in Blora gegeven bevelen om zijne grenzen te bewaken, werden de vlugtelingen genoodzaakt terug te keeren om hunne toevlugt in het district Djatirogo te zoeken, alwaar insgelijks bevel tot aanhouding was gegeven, zoodat men verwachtte dat deze personen weldra in handen der politie zouden vallen.

Volgens nader ontvangen berigten is het, na een plaatselijk gehouden onderzoek, gebleken, dat het verzet van den inlander Nojo Sentiko tegen den wedhono van Sedan geen ander doel had dan om zich op dat hoofd te wreken, bij wien hij gedurende eenige jaren als volgeling in dienst was. Een jaar geleden was hij door den wedhono, onder beleedigende uitdrukkingen en bedreigingen, weggezonden, waardoor een haat ontstond, die als de aanleiding van de bovengemelde wraakneming wordt beschouwd. Nojo Sentiko had zich sedert dien tijd afgezonderd en zich in het ontoegankelijkste gedeelte van het bosch, bij de zuidelijke grenzen van het district Djatirogo, nedergezet, alwaar hij met eenige bloedverwanten woonde en zich, zoo als hiervoren is gezegd, met bidden bezig hield. Daar kwamen verscheidene personen bij hem om een talisman te ontvangen, als waarborg tegen ziekte, misgewas enz.

Toen hij nu de eerste oproeping van den wedhono ontving, wist hij maar goed dat zij bij weigering zou herhaald worden, waarom hij een dertigtal zijner aanhangelingen bij zich hield en daarmede de zendelingen bij de tweede oproeping op de vlugt dreef. Daarna was de wedhono met twaalf volgelingen met pieken en twee geweren op weg naar Nojo Sentiko gegaan, welke laatste zich intusschen met zijne volgelingen naar het bosch had begeven.

Onder weg viel het bovenbeschreven gevecht tusschen Nojo Sentiko en den wedhono voor.

Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo. — Den 15den April is te Bandjermasin eene praauw van Sampiet aangekomen, die met eene zeerooverspraauw was slaags geweest. Een der opvarenden had daarbij een geweerschot door de hand gekregen.

Batavia. — In ons nommer van 17 Mei jl. [zie hierboven] deelden wij, onder de verrigtingen van Zr. Ms. stoomschip *Amsterdam* in de wateren van Celebes, kortelijk mede de bewegingen van de landmagt, die van Menado uit tegen de aan land gevlugte zeeroovers hadden plaats gehad. Ter aanvulling van die mededeeling strekke het volgende:

Zoodra de *Amsterdam* den 11den April de tijding te Menado bragt, dat men met de zeeroovers op de hoogte van Tanjong Sobisang was slaags geweest en dat een groot aantal van hen aan land was gevlugt, rukte nog dienzelfden dag één detachement van 50 schutters van Menado met twee officieren, onder aanvoering van den 1sten luitenant der infanterie Steenbergen, naar Likoepang op en kwam daar den volgenden morgen aan.

Aldaar vernam men, dat de roovers 200 man sterk waren, en in het bezit van eene groote en eene kleine praauw, als ook van voldoende munitie, wapening en levensmiddelen. Op het berigt dat de roovers zich in de baai van Polissan, en wel binnen de rivier Kwala-naun bevonden, alwaar zij steeds poogden zich van de kleine voorbijvarende praauwen meester te maken, besloot de kommandant om zoo spoedig mogelijk scheep te gaan. Vroeg in den morgen van den 13den embarqueerde hij met één officier en 42 manschappen, terwijl de bevolking van Likoepang, sterk 106 man, met de schutterij van daar, sterk 10 man, op last van den resident van Menado over land naar de baai van Polissan trok, ten einde daar den kommandant te rejoigneren. Weldra kwam de kleine vloot, bestaande uit 14 praauwen, op de hoogte van Tandjong Sampini. Aldaar ontving de majoor van Aris, die met eene kleine flotille, sterk 50 koppen, ter verkenning naar de Polissan-baai vertrokken was, het bevel om die baai af te sluiten. Daarop debarqeerde de kommandant ter bestemder plaatse, aldaar tevens de bevolking van Likoepang aantreffende, die inmiddels, van het gebergte afdalende, eenige schoten op de zeeroovers had gelost.

Na genoegzame bewaking bij de praauwen te hebben gelaten, deed de kommandant der bevolking van Likoepang het bosch noordwestwaarts intrekken, ten einde de roovers in den rug aan te vallen en hun het verder doordringen te beletten, tevens 50 man van Aris en 50 man van Bantik, van de zeezijde noordoostwaarts doende deboucheren, om zoo mogelijk de roovers te dwingen naar de monding der rivier terug te trekken, waar de kommandant zich met de schutters in hinderlaag had gesteld. Weldra was het vuur door Aris, Likoepang en Bantik geopend, hetwelk van den kant der roovers door lilla- en geweerschoten levendig werd beantwoord. Ten gevolge van het woeste terrein gelukte het hun de linie van Aris, Bantik en Likoepang door te breken, waarna zij, steeds door de onzen achtervolgd, noordwaarts vlugtten. Weldra keerde de majoor van Aris met 4 man terug, die zich in tijds van eene groote en eene kleine roeivaardig-liggende praauw, benevens eene lilla van 1 pd. hadden meester gemaakt. Des namiddags werden den kommandant eenige koppen en 5 gevangenen gebragt, alsmede 3 geweren, eenige blanke wapenen en 3 door de roovers vroeger geroofde menschen.

Tegen den avond kwam eene vloot van Kema, onder bevel van den opziener Fehr, opdagen, bestaande uit 2 kruisbooten, één kruis-korra-korra en 20 kleine praauwen en bemand met 250 koppen, waaronder 32 schutters van Kema. Met het vallen van den avond werd de vervolging gestaakt, betrokken de troepen het bivak en werden de noodige posten uitgezet, waarna de bevolking en schutters van Likoepang over zee naar Main werden gezonden, ten einde den volgenden dag van af dat punt, weder het bosch doorzoekende, op de Kwala-naun terug te trekken.

Den 14den des morgens vroeg rukten de gezamenlijke troepen andermaal het bosch in, met het gevolg, dat hun des avonds 7 gevangenen en eenige koppen, benevens eenige wapening en een vaatje buskruid in handen vielen, terwijl de zeeroovers van alle voedsel ontdaan waren.

Des namiddags waren de troepen met 300 man van Kema versterkt.

Daar de kommandant van eenige gevangenen had vernomen, dat bij hunne aanvoerders het plan bestond om in den nacht van den 15den zich van Likoepang en de daar aanwezige praauwen meester te maken, en zoo doende te ontvlugten; terwijl de majoor van Aris berigtte, dat de roovers nagenoeg tot die plaats waren doorgedrongen, rukten dienzelfden nacht 300 man van Kema over land naar de Morissan-baai op en begaf de kommandant met de overige magt zich naar datzelfde punt, ten einde den roovers den weg naar Likoepang af te snijden en hen tevens in den rug en in het front aan te vallen.

In den vroegen morgen van den 15den rukte de geheele magt, na in drie afdeelingen te zijn gesplitst, het bosch binnen, terwijl het detachement schutters van Menado, onder den 1sten luitenant Schoe, de reserve bleef uitmaken.

De majoor van Aris had in last om met de zijnen, 50 man van Tonsea en 12 schutters van Kema, zich naar de rots, gelegen op het punt Polissan prampoean, te begeven, alwaar, volgens geruchten, zeker rooverhoofd, met name Taup, en 20 der zijnen zich zouden hebben versterkt. Weldra rapporteerde echter de majoor van Aris dat Taup het genoemde punt reeds vroegtijdig had verlaten en dat kleine rooversafdeelingen van 4 à 6 man zich links en regts meer landwaarts in hadden begeven.

Op dit berigt deed de kommandant de troepen, verdeeld in patrouilles van 50 man, het gansche bosch doorzoeken, met het gevolg dat dien dag 10 roovers gevangen werden gemaakt en eene menigte hunner sneuvelden.

Den 16den zette de gansche magt, in nog kleinere patrouilles verdeeld, hare nasporingen voort, doch zonder verder roovers te ontmoeten.

Het gezamenlijk getal gesneuvelde roovers werd op p. m. 120 geschat, zoodat men eenparig de rooversmagt voor vernietigd hield. Nog dienzelfden avond trokken de troepen naar hunne plaatsen terug, nadat aan de gezagvoerders der twee kruisbooten en de kruis-korra-korra bevel was gegeven, om gedurende 3 à 4 dagen de kust te blijven bewaken, ten einde, indien zich nog roovers op den wal bevonden, dezen het oversteken naar het eiland Banka te beletten.

Aan onze zijde telde men geen dooden of gekwetsten. Het terrein waarop geageerd is, bestaat uit eene uitgestrekte en schier ondoordringbare wildernis.

De schutters zoowel als de bevolking rukten met de grootste geestdrift tegen de roovers op, en van de zijde der bevolking vrijwillig een veel grooter getal personen dan verlangd werd.

Volgens latere berigten schenen de nog in de bosschen van Likoepang

verspreide roovers zich tot een dertig- of veertigtal vereenigd te hebben, en waren deze tot in de nabijheid van het wester strand op de hoogte van Talawaän doorgedrongen. De inlandsche bevolking der negorijen vervolgde hen echter voortdurend, terwijl voor de veiligheid der hoofdplaats en van Likoepang de noodige maatregelen waren genomen en Zr. Ms. stoomschip *Samarang* met de twee kruisbooten zich in en bij de straat Bangka ophielden.

Ten aanzien van de oorspronkelijke sterkte dezer roovers kwam men te weten, dat zich in de zes praauwen bevonden 143 echte Solokkers, 50 slaven (vroeger geroofden) en 35 nieuwelings van af Dampelas geroofde menschen. De hoofdaanvoerder was een berucht en gevreesd roover Sie Taup genaamd; hij kwam in het bosch om.

Twee zijner zonen, alsmede een ander voornaam roovershoofd, Hatib Sarib, anachoda van eene der vernielde praauwen, bevinden zich onder de gevangenen. In het geheel waren 30 personen gevangen genomen, waaronder 25 echte Solokkers.

Behalve de 11 personen, door Zr. Ms. stoomschip *Amsterdam* naar Menado overgebragt, waren 28, dus te zamen 39 geroofde menschen bevrijd. Deze bevrijde lieden waren gedeeltelijk reeds naar hunne woonplaatsen teruggekeerd.

Bij het voorloopig verhoor kwamen de Solokkers er rond voor uit, dat zij te huis zich met vischvangst en handel bezig houden en in het goede jaargetijde op menschenroof uitgaan. Volgens verscheidene verklaringen zijn in het begin van dit jaar van verschillende plaatsen op het eiland Solok ruim 60 groote rooverspraauwen in zee gestoken. Op de kust van Minahassa werden in de vier eerste maanden van dit jaar 35 groote en 15 kleine rooverspraauwen gezien.

Menado. — In onze nommers van 23 April en 7 Mei jl. [zie *Staatscourant* n°. 154], deelden wij voorloopig eenige berigten mede omtrent de uitbarsting van den vuurberg op een der Sangir-eilanden, en de daardoor aangebragte verwoesting.

Wij zijn thans in de gelegenheid gesteld hieronder te doen volgen een uittreksel van het door den resident van Menado, omtrent de plaats gehad hebbende ramp, aan het Gouvernement ingediend rapport.

» Ten vervolge van mijne missive van 25 April jl. n°. 495, heb ik de eer Uwe Excellentie mede te deelen dat ik mij op den 2den Mei aan boord van Zr. Ms. stoomschip *Samarang*, gekommandeerd door den luitenant-ter-zee der 2de klasse Roodzant, naar de Sangir-eilanden heb begeven, om mij te overtuigen van de waarheid der zijdelings van Ternate ontvangen berigten omtrent eene plaats gehad hebbende uitbarsting van den vuurberg op het eiland Groot-Sangir en de daardoor aangerigte verwoestingen, alsmede om na te gaan, in welke opzigten en op welke wijze in den nood der betrokkene bevolking bijstand kan worden verleend.

» Den 2den des morgens van hier vertrokken, bereikte ik des anderen daags de baai van Taroena, alwaar ik met de radja's en hoofden der geteisterde landen eene bijeenkomst hield, en nam daarna de verwoeste landstreek in oogenschouw.

» Alvorens de bijzonderheden en de noodlottige uitwerkselen der uitbarsting te vermelden, zij nopens de plaatselijke gesteldheid het volgende opgemerkt.

» De noordwestelijke punt van het eiland Groot-Sangir wordt gevormd door den berg Awoe, welke verscheidene toppen heeft van welke de hoogste kan geschat worden circa 4000 voeten hoog te zijn. Aan den westkant loopt de berg vrij steil in zee af, op de hoogte der hoofdnegorij Kandhar, echter stuitende tegen een laag voorgebergte. Aan de noord- en zuidzijde beslaat de tot de zee reikende voet van den vulkaan eene tamelijke uitgestrektheid gronds, aldus zacht hellende vlakten daarstellende, welke in vruchtbaarheid en geschiktheid voor den landbouw boven andere gedeelten van het eiland uitmunten. Oostelijk vereenigt de Awoe zich met en maakt als het ware het hoofd uit van de reeks van bergen en heuvelen welke Groot-Sangir overdekken.

» Dit terrein behoort tot de landschappen Taroena, Kandhar en Taboekan.

» Behalve eenige gedurende de voorafgaande maanden waargenomene ligte aardbevingen, welke op de Sangir-eilanden te veelvuldig zijn om bijzondere aandacht te trekken, gebeurde er niets wat eene buitengewone werking van den vulkaan aanduidde of als voorteeken van eene naderende eruptie had kunnen dienen. Derhalve, en gesterkt door het bijgeloof, dat dezelve voor goed was uitgedoofd door een Spanjaard, die ettelijke jaren geleden den goenong Awoe beklom, verkeerde de bevolking in de grootste gerustheid en had, zoo als gewoonlijk, hare aanplantingen van rijst enz. op deszelfs hellingen aangelegd nabij en rondom de negorijen, waar ze zonder angst of vrees gezeten was.

» Des avonds van den 2den Maart tusschen zeven en acht ure, deed zich onverwacht een alle beschrijving te boven gaande zware slag hooren, welke, de uitbarsting aankondigende, de Sangirezen met schrik vervulde. Gelijktijdig stroomde de gloeijende lava met onwederstaanbaar geweld in verschillende rigtingen naar omlaag, alles medevoerende wat zij in hare vernielende vaart ontmoette, en de zee doende koken, waar zij deze bereiken kon. De heete bronnen openden zich en braakten eenen vloed van kokend water uit, welke verteerde en medesleepte wat door het vuur gespaard was. De zee, aan eene buitengewone kracht gehoorzamende (zeebeving), beukte de rotsen met vervaarlijk geraas, sloeg de kust vaneen, en verhief zich met woesten aandrang tegen het land, als wilde ze den vuurstroom overmeesteren.

» Dit verschrikkelijk tafereel van verwoesting, waarvan de akeligheid vermeerderde door het gekerm van menschen en dieren, het geloei van den stormwind en het gekraak van duizende omvergeworpen en medegesleepte boomen, werd omstreeks een uur later gevolgd van donderende slagen, welke den grond deden sidderen en het gehoor verdoofden. Eene zich hemelhoog verheffende zwarte kolom van steenen en asch steeg toen uit den berg op, en viel, door den gloed der lava verlicht, als een vuurregen in den omtrek neder, aldaar eene duisternis veroorzakende, welke, nu en dan slechts door bliksemstralen afgewisseld, de menschen belette zelfs in de onmiddellijke nabijheid iets te onderscheiden en de verwarring en wanhoop ten top voerde. Groote steenen werden door de lucht geslingerd, verbrijzelende wat ze in hunnen val ontmoetten. Woningen en gewassen, niet door het vuur vernield, bezweken en verdwenen onder asch en steenen, en de bergstroomen door die massa opgestopt, vormden meren, welke hunne oevers verbrekende, weldra eene nieuwe oorzaak van vernieling werden.

» Dit duurde eenige uren. Omstreeks middernacht keerden de verbolgen elementen tot rust, doch des anderen daags zetten ze tot den middag met hernieuwde kracht het vernielingswerk voort. Intusschen hield de aschregen steeds aan en was op dien dag nog zoo sterk, dat de zonnestralen er niet door henen konden dringen en er nagenoeg volslagene duisternis heerschte.

» In den aanvang ging de uitbarsting vergezeld van eenen hevigen stormwind uit het zuidoosten, waardoor zich verklaren laat het van eenen uit handen der zeeroovers ontsnapten Sangirees ontvangen berigt, dat asch en steenen tot op het eiland Mangindano gevallen zijn. Later blies de wind uit het noorden.

» Naauwlijks van den schrik eenigzins bekomen, werden de bewoners van het bewuste gedeelte van Sangir op den 17den Maart andermaal verontrust door eene uitbarsting, welke aan de zijde van Taboekan vele aanplantingen en eene groote menigte boomen vernielde.

» Sedert verkeert de vulkaan in rust en bespeurt men van deszelfs werking nog slechts de allerwege uit spleten en kloven opstijgende damp. De lavastroomen zijn op de hellingen nog zoo weinig afgekoeld, dat men zich nog niet op grooten afstand van het strand durft wagen. Volgens getuigenis der inlanders zouden de toppen van den berg niet merkbaar veranderd zijn.

» De hoofdnegorij Taroena had slechts te lijden van de asch en de steenen, welke de huizen beschadigden en den bewoners ligte kneuzingen toebragten. Overigens bleef dezelve ongedeerd, doordien de zuidwaarts afvloeijende lavastroom, tegenstand vindende bij de heuvelenrij, aan welks zuidzijde in de baai van Taroena de kampong ligt, van daar in eene westwaartsche rigting zich in zee uitstortte.

» Tusschen Taroena en het landschap Kandhar vormt de voet van den Awoe een zacht hellend terrein, van groote uitgestrektheid, en vroeger op het lagere gedeelte overdekt met een bosch van klapper-, pisang- en koffoboomen, alsmede met aanplantingen van rijst, milho, patatas en andere gewassen, terwijl de meer steile hellingen een schier ondoordringbaar woud van velerlei schoone houtsoorten aan het oog vertoonden. Eene vrij talrijke bevolking in tuinhuizen verspreid, in kleine gehuchten langs het strand gezeten, of gevestigd in de groote negorij Kolongan, bewoonde deze bevallige en welvarende streek, welke thans in eene woestenij herschapen is. Zeven breede lavastroomen zijn er overheen gevloeid en hebben bosschen, aanplantingen en woningen doen verdwijnen. Het geheele landschap is met asch en steen en lava overdekt; diepe scheuren en kloven en duizende omvergeworpene en verschroeide boomen getuigen van de ontzaggelijke kracht waarmede de vernielende stoffen zijn verspreid; terwijl de verzengde boomen welke op sommige plekken staan bleven, met hunne nederhangende takken en bladeren, zich als treurwilgen op dit uitgestrekte graf verheffen.

» De negorij Kolongan, waarlangs een breede lavastroom zich den weg naar zee baande, en welke met asch en steenen overdekt werd, is geheel verwoest. Slechts enkele half verbrande palen geven blijk van haar vroeger bestaan.

» Tusschen Kolongan en Kandhar is een groot gedeelte van de kust afgebroken en in zee gestort. De berg liep hier voorheen zacht glooijend onder den waterspiegel weg. Men ziet daar thans eenen regtstandigen rotswand van een paar honderd voeten hoog.

» De hoofdnegorij Kandhar van den voet des vulkaans gescheiden door een laag voorgebergte, had aan deze omstandigheid haar behoud te danken. De lavastoom stuitte tegen dat gebergte en vloeide aan weêrskanten heen. Even als te Taroena, had men te Kandhar van asch en steenen te lijden en bovendien van het heete water, hetwelk van alle zijden afstroomde. Gelukkig echter zij, die zich tijdens de uitbarsting in de negorij bevonden. Want ook hier was een groot gedeelte der bevolking gevestigd in de op het gebergte verspreide tuinhuizen, werwaarts weinige dagen te voren, uit vrees voor de zeeroovers, de meeste goederen van waarde in veiligheid gebragt waren. Die huizen en de aanplantingen werden eene prooi der lava.

» Aan gene zijde van Kandhar, op de uiterste noordpunt des eilands, is het tooneel van verwoesting zoo mogelijk nog afgrijsselijker dan aan den kant van Taroena.

» Waar het oog hier vroeger met welgevallen rustte op met allerlei gewassen beplante velden, op bekoorlijke en eindelooze klapperbosschen, ontwaart men nu niets dan lava, steen en asch. Vooral op deze hoogte schijnt het vloeijend vuur met ontzettende kracht en in verbazende massa uit den berg gestroomd te zijn. Niet alleen heeft die vreesselijke stroom het geheele landschap met al wat er op stond, als het ware bedolven; maar, na die vernieling over eene uitgestrektheid van verscheidene mijlen aangerigt te hebben, was hij, tot het strand doorgedrongen, nog magtig genoeg, om twee lange tandjongs (kapen) in zee te vormen, op plaatsen, waar de diepte vele vademen bedroeg.

» De groote negorij Tariang benevens de gehuchten Pembalarain, Lebakassin, Patoen en Hilang zijn door het vuur totaal vernield. De negorijen Sawan en Naha hebben ten gevolge der gesteldheid van het terrein weinig geleden. Laatstgenoemde negorij is de grens der verwoesting, aan den kant van Taboekan, welke hoofdnegorij weinig of niet gedeerd werd.

» Het aantal omgekomene menschen is aanzienlijk.

» In het land Taroena beloopt dit	722	mannen,	vrouwen	en	kinderen
in Kandhar.	45	»	»	»	»
in Taboekan	2039	»	»	»	»
Te zamen . .	2806	»	»	»	»

» In welke verhouding het verlies van mannen, vrouwen en kinderen is geweest en tot welke negorijen de omgekomenen behoorden, heb ik niet kunnen te weten krijgen. De hoofden verklaarden, en schijnbaar met opregtheid, dat zij alleenlijk het gezamenlijk bedrag der vermisten konden opgeven.

» Het grootste gedeelte der omgekomenen bevond zich in de tuinen. Zij vlugtten in aller ijl, doch werden door den snellen vuurstroom ingehaald en verslonden. Anderen meenden zich in boomen te redden, maar werden met deze medegesleept of stikten door de verschroeijende hitte. Te Kolongan en Tariang waren de huizen gevuld met menschen, wien het ontvlugten door de van alle zijden afvloeijende lava en door den heeten watervloed belet werd, en die alzoo onder de gloeijende asch en onder de instortende woningen bezweken. Velen die het strand hadden kunnen bereiken en zich daar in veiligheid waanden, werden eene prooi der woedende golven; verscheidenen verloren het leven, door angst en vertwijfeling als versteend en bewusteloos.

» Volgens verklaring der hoofden was het aantal zieken niet grooter dan gewoonlijk en bepaalde zich de ziekte tot gewone koortsen. — Zij getuigden dat geene zwaar gewonden in de negorijen aanwezig waren en bedankten voor geneeskundige hulp ten behoeve van degenen, die kneuzingen of ligte wonden kregen, en waarvan de meesten reeds hersteld waren.

» De toegebragte directe en indirecte schade is niet te schatten. Uit de vernielde negorijen en afzonderlijke huizen is schier niets kunnen gered worden.

» De vlugtelingen die aan den dood ontsnapten, hadden den tijd niet om van hunne have en goed iets te bergen. De klapper-, koffo-, pisang- en sagobosschen, welke eene voorname bron van bestaan waren, zijn verdwenen, alsmede het grootste gedeelte der aanplantingen van de onderscheidene gewassen, met welker voortbrengselen de Sangirezen zich voeden, zoo als rijst, miloe, pisang, patata's enz.

» De geredde bewoners van de verwoeste streek zijn dan ook meestal elders heengetogen, om in hun onderhoud te voorzien, en ofschoon langzamerhand wederkeerende, zijn toch van Taroena nog ruim duizend onderdanen in de naburige landschappen Manganitoe en Siauw en op de nabij gelegene eilanden verspreid. — De gevlugte onderdanen van Taboekan zijn in de hoofd- en kleinere negorijen van dat land verdeeld.

» De radja van Taroena riep mijne tusschenkomst in, om zijne verspreide onderdanen tot terugkeer en de hoofden der naburige landen tot uitlevering te bewegen. — Ik heb hem die hulp toegezegd en daaraan ook reeds onverwijld gevolg gegeven, met aanbeveling evenwel aan den radja om vooreerst in de tijdelijke verhuizing te berusten, ten einde de vlugtelingen in de gelegenheid te stellen zich onderhoud te verschaffen, tot dat zij weder in staat zullen zijn zich in het Taroenasche te vestigen en den grond aldaar te bebouwen. Dat het verlies van zoovele aanplantingen, zelfs na het omkomen van een zoo aanzienlijk getal menschen en na het zich verspreiden van de geredden, de voorziening in voedingsmiddelen voor het tegenwoordige zeer bezwarend en voor de toekomst zeer zorgelijk doet zijn, zal Uwe Excellentie ligtelijk bevroeden.

» Ten aanzien der Taboekanners, ofschoon ook dezen veel geleden hebben, bestaat dit bezwaar in eenige mindere mate, omdat daar een groote voorraad sagoboomen is, welke, in afwachting van nadere aanplantingen, met hetgeen de aanstaande oogst van andere gewassen belooft, in de voeding genoegzaam kunnen voorzien.

» Kandhar is in dit opzigt minder goed bedeeld; doch de bevolking aldaar is weinig talrijk, en zal met hetgeen de gespaarde aanplantingen opleveren en wat uit het Taboekansche en van de nabijliggende eilanden kan verkregen worden, zich kunnen behelpen.

» Taroena, waar de voor cultuur geschikte gronden in verhouding tot het cijfer der bevolking beperkt zijn, en welk landschap in bebouwde velden betrekkelijk het grootste verlies leed, terwijl hetzelve aan sagobosschen minder rijk is, schijnt aan voedsel het meeste gebrek te hebben, en zou daarin gewis bezwaarlijk voorzien, indien niet een gedeelte der bevolking elders heengetrokken was. Hoewel het billijk is dat die uitgewekenen nader naar hun land terugkeeren, heb ik derhalve daarop voor alsnog niet te sterk willen aandringen.

» Sedert de eerste uitbarsting zijn nu twee maanden verloopen. De grootste nood, welke in de eerste dagen na de treurige gebeurtenis heerschte, is geweken. — En ofschoon dan ook de tegenwoordige toestand der betrokkene bevolking in vele opzigten bedroevend zij, mag ik Uwe Excellentie, geloof ik, toch de verzekering geven, dat dezelve niet onrustbarend is.

» Dit neemt echter niet weg, dat, kunnen ook al niet alle materiele verliezen vergoed worden, toch tot verligting en tegemoetkoming veel kan worden bijgedragen.

» Te Sangir zijnde, heb ik de radja's en hoofden nadrukkelijk vermaand om met alle kracht nieuwe aanplantingen van voedingsmiddelen aan te leggen, en om de bevolking aan te sporen door meerdere ijver en werkzaamheid den druk der ondervondene tegenspoeden te verligten en het geleden verlies te herstellen.

» Tevens heb ik hun aanbevolen om degenen die met moeite in hun onderhoud kunnen voorzien, naar Menado te doen gaan, ten einde alhier hetzij bij 's Gouvernements werken, hetzij bij particulieren, tijdelijk een bestaan te kunnen vinden."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

SPANJE.

Een met den telegraaph uit Madrid ontvangen berigt van 29 Julij zegt, dat toen overal in het land rust heerschte behalve te Saragossa, en dat ook deze stad zich spoedig scheen te zullen onderwerpen. Volgens een berigt uit Barcelona van 26 Julij, door den Parijschen *Constitutionnel* medegedeeld, werd de opstand in Saragossa nog gedurig door de aankomst van overloopers uit de troepen der Koningin en van gewapende boeren uit de omstreek versterkt.

Het blijkt thans ook uit de berigten van het officiele dagblad van Madrid, dat een groot aantal steden van Spanje zich, op het vernemen der aftreding van den maarschalk Espartero, openlijk tegen het nieuwe bewind verklaard hebben, zonder daarom tot feitelijk verzet over te gaan. Die plaatsen zijn bijkans alle reeds weder in onderwerping gekomen, zonder de aanwending van dwangmiddelen af te wachten. Twee omstandigheden, zegt de Madridsche berigtgever van de Parijsche *Presse*, hebben daartoe veel bijgedragen: vooreerst dat het nieuwe gouvernement naar de zijde der progressisten overhelt, en alzoo de tegenkanting, die het aanvankelijk ontmoette, als een gevolg enkel van misverstand kan voorstellen; en ten tweede dat Espartero, wiens naam de leuze bij alle of verreweg de meeste pronuntiamiento's was, zelf niet openlijk als tegenstander van het door de Koningin wettiglijk benoemde bewind heeft willen optreden.

— Een schrijven uit Madrid van 25 Julij, door de voornaamste dagbladen van Parijs medegedeeld, zegt: » Het gouvernement wil, naar het schijnt, alle wegens drukpersvergrijpen door den regter vroeger opgelegde straffen kwijtschelden. De zamenstelling van het kabinet zal vooreerst niet gewijzigd worden: daaromtrent, alsmede over het door de ministers vast te stellen programma, zal geen besluit worden genomen, vóór dat overal in het land de openbare orde geheel hersteld zal zijn. Het is thans ook zeker, dat de tegenwoordige Cortes-vergadering niet weder bijeen geroepen zal worden, en dat de gewapende burgerij van Madrid vooreerst ontbonden blijft. Het schijnt dat de Carlisten van de verdeeldheid, die thans onder de liberaal-gezinde meerderheid der natie heerscht, partij willen trekken om iets tot bewordering hunner zaak te beproeven."

— De Madridsche berigtgever van de *Indépendance Belge* weêrspreekt, als een ongerijmd verzinsel, het berigt van sommige dagbladen, dat de warme leden der progressisten-partij, die tot nog toe den naam van Esparteristen voerden, zich aan den maarschalk O'Donnell aangesloten hebben. » Verscheiden van die mannen (schrijft hij) hebben reeds verklaard dat zij, wanneer alleen de soort van dwinglandij aan hunne keuze stond, den graaf van Montemolin liever tot meester zouden willen hebben dan Narvaez en de camarilla. Het is bekend, dat Don Juan, de broeder van den graaf van Montemolin, heimelijk uit Londen vertrokken is, zoodra hij uit Spanje tijding van de jongste gebeurtenissen ontving, en dat de Carlisten hier te lande in de weer zijn. Dat geeft wel eenigen grond om voor dwingelandij beducht te zijn. De Koningin heeft gisteren (24 Julij) met eene sedert twee jaren ongekende staatsie het feest van Sinte Christina gevierd; ook daaruit maakt men op, dat de Koningin-moeder eerlang in Spanje terugkomt, in spijt van den tegenstand van den maarschalk O'Donnell. Ongetwijfeld is dat een wensch, dien men in de hoogste kringen koestert; maar zoo hij vervuld wordt, hebben wij hier weder ernstige botsingen te wachten. De reactionaire dagbladen weiden thans dagelijks uit in den lof van de gebannen vorstin en van de haren."

TURKIJE.

Een bij de Londensche *Times* ontvangen schrijven uit Konstantinopel van 17 Julij zegt: » De Russen hebben het Slangen-eiland, aan den mond van den Donau, bezet. Van welken aard die bezitneming is, kan ik niet zeggen; maar het feit zelf is zeker; en ook weet ik met zekerheid, dat de Porte eenen zee-officier afgezonden heeft om den juisten aard en al de omstandigheden van dien stap der Russen te onderzoeken. De vertegenwoordigers van de Westersche mogendheden en ook die van Oostenrijk hebben zich de zaak levendig aangetrokken, inzonderheid de laatstgemelde, hetgeen niemand bevreemdt, daar Ruslands overwigt aan den Donau vooral voor Oostenrijk nadeelig is. Het spreekt van zelf, dat deze bezitneming, in de taal der diplomaten, als een » misverstand van een overijverig ambtenaar" voorgesteld kan worden; maar even natuurlijk is het dat zulke handelingen, ook indien zij door de hooge regering later gewraakt worden, het vertrouwen op de stipte uitvoering der bepalingen van het vredesverdrag verminderen, vooral omdat zich daarbij meerdere voorbeelden van bekrompen opvatting en toepassing dier bepalingen voegen. Te gelijk met de verschijning der Russen op het Slangen-eiland vernemen wij uit Azie feiten welke denzelfden geest ademen.

» Aldaar hebben de Russen in eene willekeurige opvatting van eene bepaling van het Parijsche verdrag vrijheid gevonden om te Kars vestingwerken te sloopen. Dien ten gevolge ontving de kolonel Yeates, de Britsche commissaris te Erzerum, uit Engeland bevel om eenen officier naar Kars te senden, ten einde te onderzoeken welk gedeelte van die vesting gesloopt was. De kolonel begaf zich zelf naar Kars, vergezeld van eenige officieren; maar toen zij aan de grens van het door de Russische troepen bezette grondgebied kwamen, werden zij gestuit: men verklaarde hun, dat zij niet verder mogten gaan, omdat de Russen niet voornemens waren hunne verovering terug te geven of iemand binnen haren omtrek te laten komen, zoo lang er ook nog maar een enkel soldaat van het Engelsche of Fransche leger op het Turksche grondgebied was.

» De verbonden mogendheden hebben het genoeg geacht, Ruslands magt in Europa te beperken, en haar in Azie ongemoeid gelaten. Het was te verwachten, dat de Russen daarmede hun voordeel zouden doen. Ja, men schijnt niet zonder grond te kunnen vermoeden, dat hunne bereidwilligheid om de door de verbonden mogendheden gestelde voorwaarden aan te nemen, voor een groot deel voortkwam uit de zekerheid dat zij zoo doende hunne magt aan hare gevoeligste zijde ongedeerd zouden houden.

» Het kan niet te dikwerf gezegd worden, dat Ruslands magt in Azie vooral van zedelijken aard is; en zijn invloed is er door de gebeurtenissen van den afgeloopen oorlog niet alleen niet verzwakt maar veel eer vergroot. In Perzie was Rusland nooit zoo magtig als in den laatsten tijd. De deputatie van Cirkassiers, die onlangs de zaak hunner onafhankelijkheid aan de Porte en aan de vertegenwoordigers der Westersche mogendheden is komen aanbevelen, is van hier weder vertrokken in eene zeer bedrukte stemming en met een diep besef van Ruslands magt. Het blijkbare streven der Russen, om Kars en de omstreek zoo lang immer mogelijk bezet te houden, heeft ook geen ander doel dan de vergrooting van hun zedelijken invloed, vooral op de Kurdische volksstammen. Daar deze stammen alleen door tusschenkomst van Russen bekend worden met hetgeen in andere landen voorvalt, kan Rusland hen ligtelijk in de meening brengen en houden, dat het in dezen gelijk in de vroegere oorlogen tegen Turkije de zege behaald heeft; en indrukken van dien aard zijn bij een volk van weinig ontwikkeling niet ligt uit te wisschen, maar zullen invloed uitoefenen in geval er, in spijt der verzekeringen van het Parijsche Congres, weder oorlog mogt komen."

ENGELAND.

Sommige dagbladen van Londen zeggen dat Koningin Victoria voornemens is eerlang aan het Portugesche hof en vervolgens aan Ierland een bezoek te brengen; andere verzekeren dat Hare Majesteit eene reis naar Berlijn zal doen om de echtverbindtenis eener Prinses uit het Koninklijk geslacht van Pruissen bij te wonen. Deze geruchten, en de daarop gebouwde beschouwingen over het politieke gewigt dier Koninklijke bezoeken, vervallen door eene mededeeling in de Londensche *Globe*, volgens welke Hare Majesteit den herfst in de Schotsche Hooglanden zal doorbrengen en geene andere reisplannen voor dit jaar heeft.

— Het gouvernement houdt vast aan den regel om geen subsidie uit de schatkist te verleenen aan particuliere inrigtingen voor lager onderwijs, alwaar geen opzettelijk onderrigt in de godsdienst gegeven wordt. Op dien grond heeft het den 17den Julij jl. afwijzend beschikt op een aanzoek om subsidie voor de school, die te Manchester door een aantal aanzienlijke mannen opgerigt is en om niet een uitstekend goed onderwijs in wereldlijke kundigheden en in de zedeleer aan kinderen van alle gezindheden geeft, terwijl zij hen in de gelegenheid stelt om ieder in de leer zijner gezindte onderrigt te bekomen.

RUSLAND.

Het Brusselsche dagblad *le Nord* berigt uit St. Petersburg:

» Bij onze oorlogsmarine heerscht buitengewone levendigheid. Onze vloot, die bij den aanvang van den jongsten oorlog bijna uitsluitend uit zeilschepen bestond, telt reeds verscheiden stoomlinieschepen en een

goed aantal stoomkanonneerbooten. In April jl. werden niet minder dan zes van deze laatste van stapel gelaten, en in Mei twee korvetten en vier sloepen, alle van stoomschroeven voorzien en op de werven te St. Petersburg gebouwd. Te Archangel is binnen vijf maanden een stoom-clipper van 150 paardenkracht gebouwd."

DENEMARKEN.

Volgens berigten uit Kopenhagen van 26 Julij, in Duitsche bladen medegedeeld, heeft de Deensche regering besloten belangrijke veranderingen bij de marine in te voeren, en met name alle zeilschepen van hulpstoomtuigen te voorzien. Binnen kort waren twee nieuwe stoomkorvetten van stapel geloopen.

GRIEKENLAND.

Te Parijs is een berigt uit Athene ontvangen, volgens hetwelk de struikrooverij in Griekenland als uitgeroeid beschouwd kan worden, daar de vier rooversbenden, welke tot nog toe aan de vervolging ontsnapt waren, thans deels gedood of gevangen genomen en overigens uiteen gejaagd zijn. Dit berigt is van het Grieksche gouvernement afkomstig en daarom bij sommigen verdacht van de zaak al te gunstig voor te stellen.

BELGIE.

De officiele *Moniteur* van Belgie behelst in zijn nommer van 30 Julij de volgende mededeeling: » De minister van buitenlandsche zaken heeft de eer, de industrielen en kapitalisten, die 's Konings toestemming mogten willen vragen tot het oprigten van naamlooze maatschappijen of tot het veranderen der verordeningen van reeds opgerigte maatschappijen, te verwittigen, dat de goed te keuren statuten een artikel moeten bevatten van dezen inhoud: » De bestuurders en commissarissen moeten voor het meerendeel door geboorte of naturalisatie Belgen zijn en hun gewoon verblijf in Belgie hebben.""

NOORD-AMERIKA.

Een der voornaamste dagbladen van New-York, de *Herald*, behelst in zijn nommer van 10 Julij eene opgave, waaruit eenigermate kan opgemaakt worden, hoe de kans destijds stond voor de drie candidaten, die naar het presidentschap der Unie dingen. Onder de binnenlandsche dagbladen, welke de *Herald* in ruiling ontvangt, waren er honderd vijf (55 in het noorden en 50 in het zuiden der Unie), die den heer Buchanan, den candidaat der demokratische partij, aanbevalen; honderd twee en twintig (120 in het noorden, en slechts 2 in het zuiden), die den candidaat der republikeinsche partij, den kolonel Fremont, ondersteunden; en zeven en veertig (13 in het noorden en 34 in het zuiden) die voor den heer Fillmore, den candidaat der Knownothings, ijveren.

Naar de verzekering van den *Herald* zijn verscheiden dagbladen, die zich eerst voor den heer Buchanan of den heer Fillmore verklaard hadden, in den laatsten tijd tot den heer Fremont overgegaan.

— De maatschappij voor het aanleggen eener telegraaphlinie tusschen New-York, Newfoundland en Londen heeft thans eenen telegraaphdraad dwars door de golf van St. Laurens, van de kaap Ray Cove in Newfoundland tot Ashby-baai op Kaap Breton (eenen afstand van 85 Engelsche mijlen) gelegd. De maatschappij wil nu ook de hand slaan aan de uitvoering van het plan om eenen telegraaphdraad tusschen Newfoundland en Ierland te leggen, en zij maakt zich sterk om dat werk in den loop van het volgende jaar tot stand te brengen.

Rhijnhoogte te Keulen 30 Julij: 10 vt. 6 dm. (10 vt. 2 dm. Rhl.)

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De gewone Audientie van den Minister van Marine ad interim zal op Vrijdag aanstaande, den 1sten Augustus, geen plaats hebben.
's Gravenhage, den 29sten Julij 1856.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Vierde* trekking der *Eerste* Klasse van de 230ste *Staats-Loterij*, op Donderdag den 31sten Julij 1856, zijn prijzen van duizend gulden et daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:
No. 12847 een prijs van 1000 gulden.

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

*** Op Dingsdag den 19den Augustus 1856, des middags ten 12 ure zal, ten behoeve van de Garnizoens-bakkerij te 's Gravenhage, door den ondergeteekende te zijnen Burele, Raamstraat, wijk T, n°. 84, publiek worden Aanbesteed de Leverantie van:
Zes Last Jarige Kubanka-Tarwe, wegende minstens 77 pond het mud;
Zes dito dito Rhijn- of Ronde Tarwe „ „ 77 „ „
Twaalf dito dito Zeeuwsche Tarwe „ „ 74 „ „
Zes dito dito Zeeuwsche Rogge „ „ 72 „ „
Volgens Voorwaarden, van heden af op genoemd Bureau ter lezing liggende, van des morgens tien tot twaalf ure.
De gegadigden worden uitgenoodigd om zoowel op den omslag, waarmede het inschrijvingsbiljet wordt ingezonden, als op de daarbij behoorende monsters, hetzelfde merk te stellen.
's Gravenhage, den 31sten Julij 1856.

De Militaire Onder-Intendant der 1ste klasse,
Bon. Dibbets.

*** De Intendant in de 2de Militaire Administrative Directie zal, onder nadere approbatie van het Ministerie van Oorlog, op Donderdag den 14den Augustus 1856, ten behoeve der Garnizoens-bakkerij te Utrecht, Aanbesteden de Leverantie van:
4 Last Kubanka-Tarwe, wegende minstens 77 pond het mud;
8 Last Rhijn-Tarwe, wegende minstens 77 pond het mud;
3 Last en 6 Mud Rogge, wegende minstens 72 pond het mud.
De Voorwaarden tot deze Aanbesteding liggen van den dag der aankondiging dezes op het Bureau van voornoemden Intendant voor de gegadigden ter lezing; zullende wijders de monsters en de omslag van het Inschrijvingsbiljet van hetzelfde merk moeten voorzien wezen.
Utrecht, den 30sten Julij 1856.

De Intendant voornoemd,
De Watteville.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** Binnen de gemeente Stad aan 't Haringvliet is aangebragt een Eiken Balk, lang 9.8 el, breed 0.625 el, dik 0.565 el, zonder herkenningsteekenen, gevischt op de vlakte benoorden den Steenbergschen Vliet.
Voor de *vierde maal* worden de geregtigden tot reclame opgeroepen.
Stad aan 't Haringvliet, 21 Julij 1856.

De Burgemeester, Strandvonder,
Kolff van Oosterwijk.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Ter voldoening aan art. 401 Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering wordt aankondiging gedaan van het Exploit, waaruit blijkt dat *Jan Oskam* en *Grietje Oskam*, Echtelieden, wonende te Lopikerkapel, de laatstgenoemde ten deze door haren Man bijgestaan, zich hebben voorzien in cassatie tegen een arrest van het Provinciaal Geregtshof van Utrecht dd. 16 Junij 1856, gewezen tusschen hen en *Cornelia Oskam*, weduwe van *Gerrit Beijen*, wonende te Bodegraven en verdere litis consorten, waaronder zich bevindt *Florus Oskam*, Bouwman, gewoond hebbende te Vleuten, thans wonende te Harmelen; en dat de memorie van cassatie met inventaris, van bescheiden, ter Griffie van den Hoogen Raad is nedergelegd den 29sten Julij 1856.

De Procureur voor de Eischers in cassatie occuperende,
C. J. François.

Bekendmaking ingevolge het Wetboek van Koophandel.

Blijkens notariele Acte, op den 12den Januarij 1856 te Rotterdam verleden door nu wijlen den Heer *Anthonie Jacobus van Goudoever* vroeger Behanger, laatst particulier, gewoond hebbende en overleden te Rotterdam, en den ondergeteekende *Wouter van Hattem Az.*, Behanger, wonende binnen deze Stad, is bepaald dat de Vennootschap tot uitoefening der Behangers-affaire onder de Firma *van Goudoever en Cie.* door hen beiden gedreven, is Ontbonden met ultimo December 1855 en de voortzetting dier Affaire op dezelfde Firma en ter zelfder plaats (Botersloot, wijk 8, n°. 291) sedert 1 Januarij 1856 geschiedt geheel voor rekening van den ondergeteekende, die tevens is belast met de liquidatie der loopende zaken, en aan hem toestemming is verleend om bij vervolg den naam *van Goudoever* te mogen voeren, zonder dat daaruit voor genoemden Heer *van Goudoever* of zijne erven eenige aansprakelijkheid zal kunnen ontstaan.
Ten gevolge daarvan verklaart de ondergeteekende, dat hij de Behangersaffaire ter zelfder plaats aan de Botersloot, wijk 8, n°. 291, te Rotterdam, sedert 1 Januarij 1856 voortzet op de Firma *van Goudoever en Cie.*, uitsluitend voor zijne privaat rekening, zoodat daaruit voor de Erfgenamen des overledenen geene aansprakelijkheid hoegenaamd zal kunnen ontstaan.
Rotterdam, den 31sten Julij 1856.

W. van Hattem Az.

*** Bij Acte van den 28sten Julij 1856, verleden voor den Notaris *Goslings*, te Harlingen, is eene Vennootschap aangegaan tusschen de heeren *Jurriaan Lansaat* en *Johannes Dirks Alta*, Fabrikanten in Sigaren, te Harlingen, tot het drijven van Handel in Tabak en Sigaren, benevens Koloniale Waren, alsmede tot het uitoefenen en drijven van eene Tabakskerverij en Sigarenfabriek, onder de Firma *Lansaat en Alta*, aangevangen den 1sten Julij 1856 en eindigende 1 Julij 1861, of drie maanden na opzegging. Beide contractanten zijn bevoegd tot de teekening, doch de schuldbewijzen zijn niet van waarde, zoo zij niet door beiden onderteekend zijn.

*** De Ondergeteekende, bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Breda van den 17den Junij 1856 benoemd tot Curator der onbeheerde Nalatenschap van den Heer Mr. *J. C. F. van den Heuvel*, in leven oud-President dier Regtbank en op den 3den Junij 1856 aldaar overleden, roept degenen, die uit eenigen hoofde op deze, door de bekende Erfgenamen verworpene Nalatenschap aanspraak mogten maken, op, ten einde zich bij hem aan te melden en hunne regten te doen gelden.
Breda, den 22sten Julij 1856.

Mr. A. Kersteens.

BEURSPRIJZEN VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, Donderdag 31 Julij 1856.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	64 9/16	64 5/8	—
Dito dito 1844.	3	76	76 1/8	—
Dito dito 1844.	4	95 1/4	—	—
O. I. L. 1844.	4	—	—	—
Amort. Synd	3 1/2	—	—	—
Handel-maats.	4 1/2	—	—	—
Belgie, certific. bij *Rothschild*.	2 1/2	51 5/8	—	—
Rusl. Bij *Hope* 1798 en 1816.	5	103 3/4	103 7/8	—
Dito 1828-1829.	5	—	—	—
Insch. in Assign.	6	—	—	—
Cert. van dito.	6	—	—	—
Neg. 1831-1833.	5	93 3/8	93 1/2	—
Hope en C°. 1840	4	86 5/8	—	—
Stieglitz.	4	86 3/8	86 1/2	—
Dito 1854.	5	95 7/16	—	—
Nieuwe Engels.	4 1/2	96 3/4	—	—
Polen, Certific.	4	—	—	—
Aand. Lot. fl 500		—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe.	1 1/4	24 1/8	24 3/16	—
Buitenl.	3	43	—	—
Binnenl. 6/m	3	39 1/16	—	—
Cert. Coup.		6 1/8	—	—
Amortisabele		—	—	—
Portug. Lond.	3	45 7/8	46	46
Oostenr. Metall. 1816-1852	5	78 3/16	78 5/16	—
Dito 1849-1854.	5	85 5/16	—	—
Dito Zilv. Nation.	5	79 1/2	79 5/8	79 9/16
Dito 1847-1852.	2 1/2	40 5/16	40 3/8	—
Pruiss. Lot. 1854	3 1/2	—	—	—
Braz. Lond. 1824	5	—	—	—
Peru	4 1/2	—	—	—
Mexico	3	22 5/8	22 7/8	22 3/4
Gren.	2 3/4	19 1/4	—	—
Uitgestelde		—	—	—
Ecuad. Lond.		—	—	—
Venez.	4	31 3/4	31 15/16	—
Uitgestelde	1 1/2	—	—	—

Onbeduidende markt. Stieglitz 1855 5 pct. 96 3/8 96 7/16.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid.	3 pCt.	95 5/8	à	—
Spanje	1 1/4 „	24	à	—
Id. Amortisabele		—	à	—
Mexico.		23 1/2	à	—
Grenada	2 3/4 „	—	à	—
Id. Uitgest		—	à	—

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2 pCt. fr.	—
„ „	3	—
Spanje	3	—
„	1 1/4	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5 pCt.	—
Nationaal	5 „	—
Wissel London.		—
Zilver		—

TE 'S GRAVENHAGE TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.